

Kutatásé és fejlesztésé a jövő!

A tudás társadalmilag szervezett előállítás (tudományos kutatás és fejlesztés), hozzáférhetővé tétele és átörökítése (intézményes oktatás), majd alkotó alkalmazása (innováció) elvileg egymást követő, gyakorlatilag ezer szállal egymáshoz kötődő fázisok. Az innováció ebben az értelemben több, mint egy vállalati kategória, mert egyben "társadalmi innováció" vagy másképpen „modernizáció” is. Érdemi válasz arra a társadalmi kihívásra, amelyet a digitalizáció következményei jelentenek, hiszen 2035-ig a jelenlegi munkahelyek mintegy 55%-a megszűnik, az új munkahelyek száma csökken, viszont lényegesen magasabb követelményeket fognak támasztani a munkavállalókkal szemben, mint korábban. Ez a váltás nemzetközi jellegű, a követelmények minden országban növekedni fognak, a külföldi munkavállalás nem fog kiútként megoldást kínálni. Magyarország felzárkóztatása sem valósulhat meg, csak ha képes olyan innovációpolitikát megvalósítani, amely a globális piaci feltételek által kikényszerített vállalati innovációt a tudománypolitika, az oktatáspolitiká és a gazdaságpolitika segítségével támogatja.

Lemaradva a világtól

A Fidesz-KDNP-kormány 10 éve alatt a magyar gazdaságot alacsony értéktermelő képességű gazdasági szerkezet és az emberi erőforrásokat elhanyagoló, valamint a társadalmi hajtóerőket fékező társadalompolitika együttese jellemezte. Ezek hatására, a vírusjárvány előtti időszak lehetőségeihez képest a gazdaság növekedése a lehetségesnél kisebb volt, tartalékok nem képződtek és lemaradtunk a világgazdasági versenyben.

1) Magyarország mérsékelt innovátornak minősül a Global Innovation Index 2020-as számbavétele alapján: 133¹ ország közül a 33., a 27 EU tagállam rangsorában a 22. lett. A legjobb innovációs teljesítmény a kevés gyorsan növekvő innovatív vállalatnál, a közepes technológiai intenzitású és csúcstechnológiai exportban, a szélessávú internet elterjedtsége terén, míg a leggyengébb az innováció emberi erőforrásai, a kis- és középvállalati innováció terén mutatkozik.² Innovációs fejlettségünk alacsony szintje

---

¹ Global Innovation Index 2020

² European Innovation Scoreboard 2020

döntő módon határozza meg globális versenyképességünket, a Világgazdasági Fórum – jelenleg 141 országot tartalmazó – 2019. évi versenyképességi listáján Magyarország csupán a 47. helyre került.

A Világgazdasági Fórum vizsgálata alapján Magyarország esetében a legsúlyosabb visszahúzó tényezők éppen a legáltalánosabb hatású környezeti feltételek. Így az intézményrendszer minőségét tekintve hazánk a rangsor 66., ezen belül a fékek és ellensúlyok (beleértve a jogrendszer függetlenségét, hatékonyságát) vonatkozásában a 101., a politikai stabilitás terén a 109. helyre, a munkaerő képzettségét illetően a 112. helyére szorult, az adók és szubvenciók torzító hatásának minősítése pedig csak a 120. helyre bizonyult elegendőnek.

2) A nemzetgazdaság gerincét még ma is az összeszerelő tevékenységek képezik, ezek határozzák meg a nemzetközi munkamegosztásba való bekapcsolódásunk jellegét. A rendszerváltás óta valamennyi kormány gazdaságpolitikája – függetlenül a hangoztatott céloktól – ellentétes volt azzal a követelménnyel, hogy fejlessze Magyarország innovációs képességét. A privatizáció mikéntje, az FDI-t (külföldi közvetlen beruházás) favorizáló gazdaságpolitika, a nagy multinacionális vállalatok becsalogatását szolgáló technikák (a nekik adott szubvenciók, adókedvezmények) mellett a kis- és középvállalati szektor fejlesztésének háttérbe szorulása, a beszállítói programok túltengése mind-mind hozzájárult a lemaradáshoz!

A Fidesz-KDNP-kormány a „munkalapú társadalom” szlogenjével – mindenben túlmenve – ezt a hibás gazdasági szerkezetet avatja céljá. Így a reményét is elveszi annak, hogy a magyar gazdaság a tudásalapú növekedés pályájára forduljon, és a lakosság nagy többségének munkakultúrája és életszínvonala közelítsen a nyugat-európaihoz. A „munkalapú társadalom” koncepciójának valóságos tartalma ugyanis az ideologizáló magyarázatokban és a politikai döntésekben: a szolidaritás felmondása („aki nem dolgozik, ne is egyék”), a fizikai munka prioritása a szellemi munkával szemben, a termék-előállítás prioritása a szolgáltatással szemben, a gimnáziumi oktatás, a felsőoktatás korlátozása, a közismereti tárgyak leszegényítése a szakképzésben, a társadalmi mobilitás korlátozása.

3) Nincs mit csodálkozni azon, hogy a legfontosabb tényezőt, az innováció emberi erőforrásainak színvonalát az EU innovációs eredménytáblája „szerénynek” értékeli, ami a leggyengébb minősítési

kategóriának felel meg.³ Az oktatási kiadásaink a legkisebbek az OECD országok körében, és a Global Innovation Index 2020-as számbavétele alapján 133 ország közül Magyarországnak csak az 55. helyet biztosítja.⁴ A felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya összevetve az EU többi országával különösen csekély, a 20-29 évesek felsőfokú beiskolázása csak 26%-os. A tudósok és mérnökök aránya az aktív lakosság 5,7%-a, ami globális szinten csupán a 91. helyet biztosítja a Világgazdasági Fórum versenyképességi listáján⁵.

A Fidesz-KDNP-kormány ráadásul a felsőoktatási intézmények és az akadémiai kutatóhelyek autonómiáját csökkentette, s így gyengítette innovációs képességüket. Az egyetemek autonómiáját először az önhatalmú rektori kinevezésekkel, a kancellári rendszerrel csonkította meg, majd a privatizálással folytatta annak elvételét. A CEU elüldözését követte az akadémiai intézményhálózat térdre kényszerítése, nem kímélve még a mindenféle politikától távol eső Tihanyi Limnológiai Intézetet sem. **Amellett, hogy ezek a folyamatok az oktatás és a kutatás autonómiáját korlátozzák, a tudásbázis szétzilálását, erodálását is elindították.**

4) A kutatási-fejlesztési ráfordítások elmaradnak az uniós országok átlagától, ráadásul ezen belül folyamatosan csökken az állam részesedése. (Melléklet 1.) Az elmaradás jelentős, és lényegesen rontja Magyarország felzárkózási esélyeit a világban folyó versenyben. Az EU tagországainak GERD (összes nemzeti kutatási, fejlesztési kiadás) /GDP átlaga 2018-ban 2,18 % volt, az ugyanazon évi magyar érték, ami a legmagasabb volt ebben a tíz évben, az unió átlagának csak 70%-a. A Fidesz-KDNP kormány ígerte ugyan, hogy a kutatás-fejlesztésre fordított kiadások 2020-ra elérik a GDP 1,8%-át, de ez nem teljesült. Azonban nemcsak az történt, hogy kevesebb az innovációra fordított pénz és tudás, hanem az is, hogy a ráfordítások egyrészét ideológiai megfontolásokból olyan kutatásokra fordították, amelyek semmi mást nem szolgálnak, mint egy maradi és sokszor megcáfolt világkép életre keltését, amelynek tudományos értéke megkérdőjelezhető. Ez a pazarlás különösen a társadalomtudományok területén érhető tetten.

---

³ European Innovation Scoreboard 2020

⁴ Global Innovation Index 2020

⁵ Global Competitiveness Report, 2019

Fenntartható növekedést!

A tudomány szabadságáért!

A Magyar Szocialista Párt elengedhetetlennek tartja a tudomány autonómiájának maradéktalan biztosítását. Ennek érdekében szükségesnek tartjuk megszüntetni az operatív beavatkozási funkciókat ellátó kormányzati pozíciókat, az állami szervek feladatának kizárólag a feltételrendszer biztosítását, a tevékenységek koordinálását tekintjük. **Azt javasoljuk, hogy a tudományos kutatás költségvetésből történő finanszírozása szolgálja:**

- a tudomány nemzetközi fejlődésével lépést tartó, az emberi tudást bővítő alapkutatási eredmények létrehozását;
- a gazdaság fejlődéséhez, a társadalmi feladatok megoldásához hozzájáruló kutatás-fejlesztési eredmények, szellemi termékek létrehozását;
- a nemzetközi tudományos együttműködésre, a globális tudomány eredményeinek nyomon követésére és alkalmazására képes kutatói állomány nevelését, bővítését.

Költségvetésből javasoljuk biztosítani az alapkutatás (nemzetközi értékrend szerinti) kiválósági elvű, politikától független támogatását (lényegében a korábbi OTKA elvei szerint). Az alapkutatást - az EU Horizont 2020 dokumentumával összhangban - a célzott alapkutatás jegyeit is magában foglaló felderítő kutatás (frontier research)⁶ fogalma szerint értelmezzük és a támogatási programokban így javasoljuk alkalmazni.

A Magyar Szocialista Párt álláspontja szerint a tudományos kutatásnak, az oktatásnak és az innovációnak fontos feladata a tudás- és technológiatranszfer erősítése. Ugyanis mind a tudomány, mind az oktatás a globális térben (nem nemzeti keretekben kialakított értékek, normák, mércék szerint) működik. A kormánynak, valamint a tudományos szervezeteknek és intézményeknek fontos feladata, hogy a tudománydiplomácia eszközeivel, nemzetközi intézményes kapcsolatok kezdeményezésével és fejlesztésével szélesítsék a hazai kutatóhelyek és kutatók nemzetközi együttműködésének lehetőségeit, hozzáférésüket a nemzetközi kutatási infrastruktúrákhoz. Ennek érdekében bővíteni javasoljuk a nemzetközi tudományos intézményekben

---

⁶ Az EU 2020 dokumentumaiban használt *frontier research* kategória tartalma: világos és ösztönző célkora orientált, a tudomány ismert határait kitoló, új tudományos paradigmákat eredményező és ezért a vállalkozói leleményességet, úttörő ötleteket inspiráló tevékenység.

Magyarország és a hazai tudományos kutatóhelyek tagságát, biztosítva a költségvetésből a tagsági díjak fedezetét.

A Magyar Szocialista Párt növelni javasolja az egyetemek kutatási kapacitását. Az oktató és kutatótevékenység kívánatos arányát a kutatómunka javára kezdeményezzük módosítani. Ehhez fokozatosan meg kell teremteni a személyi állomány bővítésének költségvetési feltételeit, ami megkívánja, hogy a felsőoktatásra fordított összeg érje el a GDP 1%-t, mint ahogy az oktatáspolitikai programunkban is szerepel. Az egyetem a mi felfogásunk szerint azért "universitas", mert a diszciplinák és tanok mindegyikének kutatására és művelésére hozták létre. Univerzális a tekintetben is, hogy a tudomány művelésének valamennyi formájára, szakára képes, a "felderítő" kutatásoktól az alkalmazások fejlesztésének széles (végtelen) lehetőségéig. Nem véletlen, hogy az egyetemek súlyozott teljesítményeire alapuló (ma már világ-) rangsorok szempontjai között egyre nagyobb az egyetemek saját kutatáson alapuló tudományos teljesítményének súlya.

A felzárkózás kulcsa az innováció

A Magyar Szocialista Párt Magyarország számára új, az innovációra alapozott felzárkózási modellt tart szükségesnek, amelyet magas értéktermelő képességű gazdasági szerkezet, az emberi erőforrásokat erősítő, valamint a társadalmi hajtóerőket növelő társadalompolitika együttesen jellemez. Az MSZP álláspontja szerint az innovációpolitika kidolgozása során nem elegendő rendszerbe foglalni az innováció tudományos modelljeit, ösztönzésének, támogatásának, szervezeti kapcsolatainak a legjobb gyakorlatból leszűrt megoldásait, hanem vállalni kell az innovációpolitikán kívül eső, de azt meghatározó környezeti feltételek értékelését és annak eredményei alapján a szükséges változtatások körvonalazását. Ezek a törekvések köszönnek vissza az általunk javasolt többi programban, részleteikben is kifejtve.

1) A Magyar Szocialista Párt olyan innovációpolitikát javasol, amely hozzájárul az intelligens, fenntartható és befogadó növekedéshez.

• Olyan megközelítést javasolunk, amely hozzásegíti Magyarországot ahhoz, hogy alacsony széndioxid-kibocsátású, korlátos erőforrásokkal működő világban is prosperáljon, és megelőzze a környezetkárosodást, a biodiverzitás csökkenését, az erőforrások nem fenntartható használatát, illetve erősítse a gazdasági, társadalmi és területi kohéziót. Az

éghajlatváltozás, az erőforrás-hatékony, fenntartható és versenyképes gazdaság megteremtésének követelménye találkozik a 2020-ban munkába lépett Európai Bizottság programjában meghirdetett új, fenntartható környezetbarát program (European Green Deal) célkitűzéseivel.

- Ugyanakkor azt is javasoljuk, hogy a mesterséges intelligencia, a nagy adatbázisok, a digitális, infokommunikációs szolgáltatások és technológiák legfejlettebb rendszereinek alkalmazásával és fejlesztésével a digitális fejlődés lehetőségeit a gazdaság és társadalmi élet minden területén használjuk ki.

2) A Magyar Szocialista Párt kezdeményezi, hogy adjunk új lendületet a kutatás-fejlesztési, innovációs politikának, és 2026-ra 2,2-2,4%-ra emeljük a GERD/GDP arányt.

- Azt javasoljuk, hogy növeljük az alkalmazott kutatást és az alapkutatást projektjelleggel finanszírozó Innovációs Alap mozgásterét, az ágazati kutatás-fejlesztési intézmények, a volt akadémiai intézmények célirányos költségvetését, valamint az egyetemek, főként a kutatóegyetemek támogatását.

- Ezzel egyidejűleg a vállalati, üzleti innovációt ösztönző programok indításával (elsősorban az Innovációs Alap, valamint az EU kohéziós politikája keretében rendelkezésre álló forrásokat felhasználva), illetve a kutatást és fejlesztést támogató adóintézkedésekkel segítsük az innováció környezeti feltételeinek megteremtését.

3) A Magyar Szocialista Párt meggyőződése, hogy a jólét forrását a magas szakmai felkészültséggel, alkotókészséggel, a tudomány és technológia korszerű eredményeinek alkalmazásával végzett munka egyre növekvő aránya teremtheti meg. Magyarország felzárkózásának feltétele a mindenki számára hozzáférhető, korszerű tudást adó, sokoldalú képességeket fejlesztő iskolarendszer és az egész életen át tartó tanulás. Ezért fordulatot kell végrehajtani az oktatási rendszerben, az önálló gondolkodásra nevelő, készségfejlesztő, a hátrányos helyzetű rétegeket is felemelő iskolarendszer megvalósítása érdekében. Fokozatosan növelni javasoljuk a közoktatás és a felsőoktatás költségvetését, összhangban az oktatáspolitikai programunkban megfogalmazott új koncepció megvalósításával, a szervezeti keretek átalakításával és a személyi feltételek fejlesztésével.

Sürgető feladatnak tartjuk a felsőoktatási intézmények és az akadémiai kutatóhelyek oktatási és a kutatási autonómiának helyreállítását, hogy megállítsuk a tudásbázis további szétzilálását, erodálását. **A helyreállítás stratégiáját a felsőoktatási és kutatási rendszer fejlesztését az oktatás és a kutatás szabadsága elvének tiszteletben tartásával, az érintettekkel együtt javasoljuk kidolgozni és megvalósítani.** Ennek érdekében az intézményrendszerben is szükséges lehet változtatásokat eszközölni, a felsőoktatási intézmények, illetve a volt akadémiai kutatóintézetek munkájának az érintettek bevonásával történő átfogó értékelését követően.

Az Európa 2020 stratégiában meghatározott prioritással, azaz

- az intelligens növekedés (oktatás, tudás és innováció),
- a fenntartható növekedés (erőforrás-hatékony, környezetbarát és versenyképes gazdaság),
- a befogadó, azaz minden társadalmi rétegre kiterjedő növekedés (nagyarányú foglalkoztatás, valamint gazdasági, társadalmi és területi kohézió) összhangban javasoljuk meghatározni az innováció prioritásait.

4) Magyarország innovációs versenyképességének növelése érdekében a Magyar Szocialista Párt kiemelt feladatnak tartja a régiók innovációs teljesítményének növelését. Ezt szolgálják az EU kohéziós politikája keretében az unió strukturális alapjainak innovációs célú programjai is. A régiók innováció alapú felzárkóztatását intelligens szakosodási stratégiák megvalósításával javasoljuk elősegíteni, a régióban tevékenykedő vállalkozások, kiemelten a kis-és középvállalkozások versenyképességének előmozdításával, a regionális innovációt ösztönző, segítő környezet kialakításával. Mindehhez szükség van az adott régió innovációs szereplőinek hálózati együttműködésére, új innovációs szolgáltatások kialakítására. Az MSZP ezért javasolja feléleszteni, eszközökkel és forrásokkal ellátni az országban már meglévő, NUTS-2 szintre telepített regionális innovációs ügynökségeket. A Magyarország kiemelkedő tudásbázisával, legfejlettebb innovációs mutatójával rendelkező Budapestet külön célzott fejlesztő programok indításával tervezzük támogatni, hogy a tudásgazdaságban betöltött élenjáró szerepét tovább erősítsük.

5) A Magyar Szocialista Párt szélesíteni javasolja a vállalati innovációs bázist, amely jelenleg korlátozott számú vállalatra koncentrálódik. Az innovációs lánc teljes hossza mentén ösztönözni javasoljuk az innovációt a

vállalkozásoknál, tevékenységtől és mérettől függetlenül. Mindez azt jelenti, hogy olyan keretfeltételeket kívánunk teremteni, amelyek ösztönzik az innovációt, erősítik a kockázatvállalási kultúrát és előmozdítják az innováció iránti keresletet a nemzeti innovációs ökoszisztéma megteremtése érdekében.

A vállalati innovációs tevékenységnek nyújtott közvetlen támogatás mellett az adózási ösztönzők, a stratégiai tanácsadás, a képzés, az induló innovatív kis- és középvállalkozások, a startupok és a fellendülőben lévő scaleup vállalkozások kiemelt támogatása fontos az egész magyar innovációs rendszer számára. A magyarországi startup vállalkozások támogatása, a startup ökoszisztéma fejlesztése befektetésösztönző, kockázati tőkeprogramok indításával, a meglévők szélesítésével, az ökoszisztéma rendszer-elemeinek (inkubátorok, akceleratorok, kockázati tőkealapok) fejlesztésével javasoljuk megvalósítani.⁷

Az innovációpolitika fókuszába a hazai kis- és középvállalkozási szektor hozzáadottérték-teremtő képességének fejlesztését tervezzük helyezni. Ennek érdekében javasoljuk:

- **az innovatív induló, illetve gyors növekedésre képes startup vállalkozások támogatását** (a startup-ökoszisztéma fejlesztésével, tanulva az e tekintetben sikeres országoktól);
- **a vállalalkozási, piaci, technológiai szakértelem fejlesztésének támogatását** (célzott üzletfejlesztő programokkal, az intézményes oktatásba beépített képzésekkel);
- **a vállalkozások rendelkezésére álló, szakmaspecifikus technológia háttérzolgáltatások kiépítésének ösztönzését és támogatását** (inkubációk, innovációs központok formájában);
- **a vállalkozások hálózati együttműködésnek ösztönzését és támogatását** a kutatás-fejlesztés területén;
- **a közösségi célú kereslet felhasználását az innovációk piacra segítésére.**

6) A Magyar Szocialista Párt olyan innovációs stratégiát javasol, amely a tudástermelés, tudásáramlás, a tudás- és technológiatranszfer, valamint az együttműködési mechanizmusok problémáit is kezelni képes, ezért az

---

⁷ Erre rendkívül gazdag példatár áll rendelkezésre az USA-tól kezdve Németországon, Finnországon, Kínán, Szingapúron, Kanadán át egészen még Lengyelországban is.

innovációs közvetítő mechanizmusokat, a szükséges menedzsment-kapacitásokat, valamint a hálózatos együttműködés változatos formáit is fejlesztendőnek tartja. Ez olyan programok indításával, működtetésével lehetséges, amik ösztönzik a kutató intézetek (beleértve az egyetemeket) és a vállalkozások együttműködését, valamint a vállalatok egymás közötti kapcsolatait, együttműködéseit. Kiemelten fontos a nemzetközi tudás-alapú együttműködések fejlesztése, elsősorban az EU kutatás-fejlesztési keretprogramjaiba való erőteljesebb részvétel útján.

Önálló innovációs rendszert!

Az innováció ösztönzése, feltételeinek megteremtése önálló és hatáskörrel rendelkező kormányzati irányítást kíván.⁸ A Magyar Szocialista Párt korszerű és hatékony szervezet létrehozását javasolja, amelyben a döntő szót a szakmai kompetenciával rendelkező autonóm szereplőknek közösen kell kimondani.

1) Az MSZP Kutatási és Innovációs Tanácsot javasol létrehozni, amely a kutatás-fejlesztés és az innováció legfontosabb szereplőinek bevonásával a kormány tanácsadó szervezeteként, a miniszterelnök elnökletével működne. **A Tanács feladata lenne a kormány támogatása a hosszú távú kutatási és innovációs politika kidolgozásában és koordinálásában, a nemzeti és nemzetközi működési környezet változásainak nyomon követése, a kutatással és az innovációval kapcsolatos kormány szintű kezdeményezések előkészítése.**

A Tanács tagjai mindenekelőtt:

- az egyes, kutatással, innovációval foglalkozó minisztériumok vezetői,
- az MTA elnöke,
- a kutatóhálózatok (kiemelten a volt akadémiai kutatóintézeteket tömörítő ELKH), illetve a jelentősebb kutatóintézetek vezetői (így a Bay Zoltán alkalmazott kutatóintézetek),
- az egyetemek képviselői.

A Tanács titkárságát az innováció irányításáért felelős szervezet biztosítaná.

2) Mivel új, az innovációra alapozott felzárkózási modellt javaslunk létrehozni, ezért az innovációpolitika kialakítását és megvalósítását szolgáló

---

⁸ *In memoriam* Pungor Ernő.

kormányzati szervezetet önálló, a többi tárca felé is koordinációs hatáskörrel bíró szervezetre javasoljuk bízni. A Magyar Szocialista Párt a magyar innovációs irányítási rendszert a finn és a német kutatási- és innovációs kormányzati rendszer (Melléklet 2., 3.) vegyítésével, a magyar, már meglévő irányítási rendszerek sajátosságainak figyelembevételével javasolja kialakítani. Az MSZP mérlegelni javasolja a következő megoldásokat:

A) Önálló, a kutatás, fejlesztés, innováció és ennek részeként a felsőoktatást is magában foglaló Innovációs Minisztérium létrehozását. Az önálló minisztérium, ha egyben intézményfenntartó is, alkalmas lehet az innováció teljes intézményrendszerének kezelésére.

Az Innovációs Minisztérium feladata

- Az országos kutatás-fejlesztési és innovációpolitika kidolgozása és irányítása, ezen belül:

- kutatás-fejlesztési és innovációs stratégiájával összefüggő döntéselőkészítő feladatok, illetve közreműködés a döntések végrehajtásában;

- a kutatás-fejlesztés és az innováció területén folyó nemzetközi, illetve az európai integrációs együttműködés koordinálása, részvétel a Magyarországnak nyújtott külföldi támogatások kutatás-fejlesztési és innovációs célú felhasználásában és koordinálásában;

- a kutatás-fejlesztési és innovációs célú pénzügyi alapok kezelése.

- Felügyeli és irányítja az egyetemek, az országos hálózati kutatóintézetek és a volt akadémiai kutatóintézetek (az Eötvös Loránd Kutatói Hálózat intézetei) kutatási (alap, vagy felfedező kutatási) tevékenységét.

B) A Gazdasági Minisztérium⁹ felügyelete alá rendelt önálló hivatal létrehozását. Ebben az esetben a felsőoktatás, és az ott folyó kutatás, illetve az ELKH kutatóintézeteinek felügyeletét egy ilyen funkciókkal bővített Oktatási Minisztérium láthatná el.

A Gazdasági Minisztérium hivatalának feladata

- Felügyelni az innovációpolitika kidolgozásért és irányításáért felelős önálló hivatal, aminek feladata országos kutatás-fejlesztési és innovációpolitika kidolgozása és irányítása.

---

⁹ Ma ilyen nem működik.

- Az innovációs megközelítés érvényesítése érdekében a jelenlegi pénzügyminisztériumnál lévő gazdaságirányítási feladatok ellátása, illetve a komplex fejlesztéspolitika, amibe az EU kohéziós alapjaiból a Magyarországra jutó források tervezése és irányítása, valamint a regionális gazdaságfejlesztés feladatai is beletartoznak.

C) Oktatási és Kutatási Minisztérium létrehozását, ami a kutatás, fejlesztés, innováció mellett az oktatás teljes vertikumát magában foglalja.

Oktatási és Kutatási Minisztérium feladata

- Felügyelni az innovációpolitika kidolgozásért és irányításáért felelős önálló hivatal, aminek feladata országos kutatás-fejlesztési és innovációpolitika kidolgozása és irányítása.

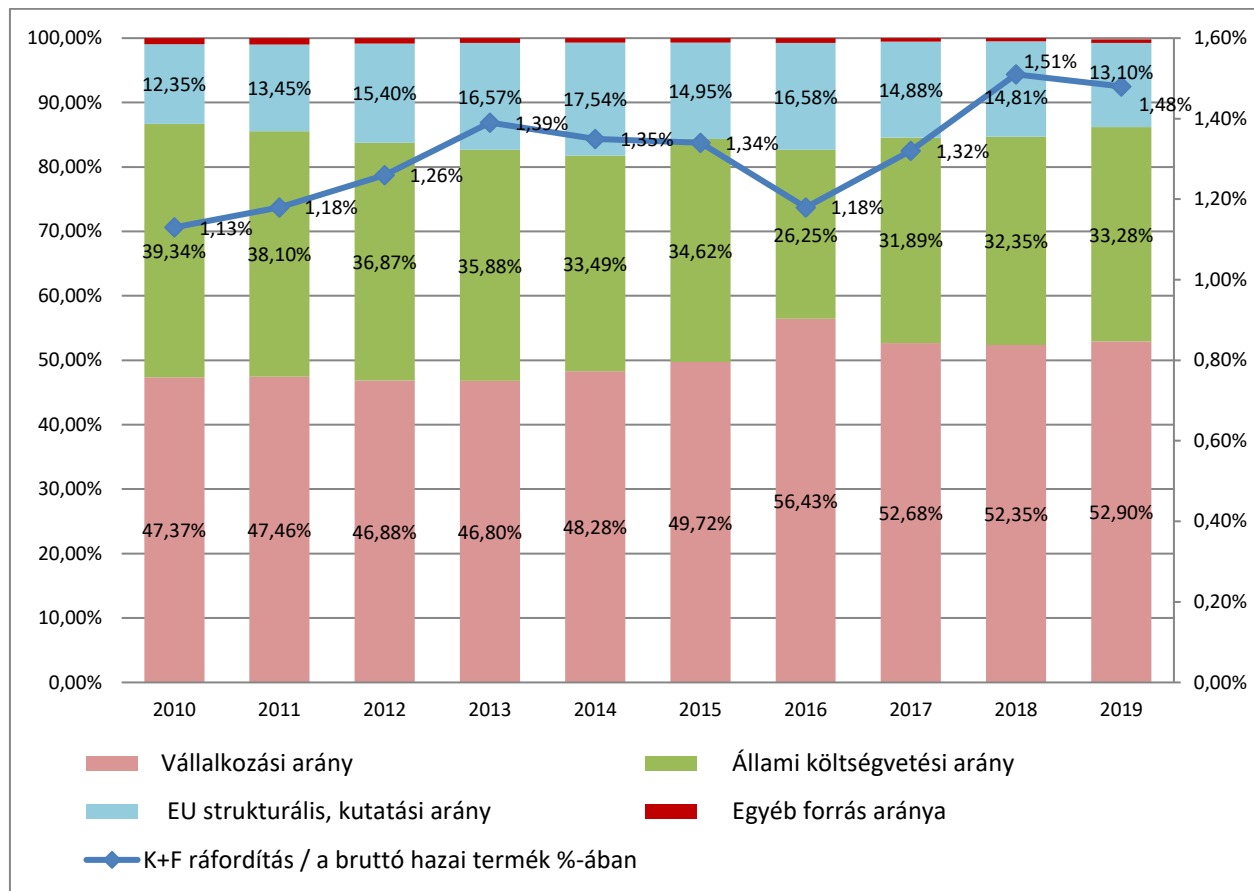
- Irányítani az egyetemek, az országos hálózati kutatóintézetek és a volt akadémiai kutatóintézetek (az Eötvös Loránd Kutatói Hálózat intézetei) kutatási (alap, vagy felfedező kutatási) tevékenységét. Ez az irányítási funkció a minisztérium alá rendelt államtitkárság vagy önálló hivatal, ügynökség keretében valósítható meg.

3) Irányítani azt az ügynökséget, amely az alap, illetve felfedező kutatás intézményi és projekt-jellegű finanszírozását biztosítja. E szervezethez lehetne telepíteni a kutatáspolitikai alakítását is, így az OKM alatt működtethető a kormány kutatáspolitikával és ennek megvalósításával foglalkozó irányító szervezete. A felfedező kutatást projektilapon az Innovációs Alapból, vagy egy külön létrehozandó Tudományos Kutatási Alapból (hasonlóan a korábbi OTKA-hoz) lehetne finanszírozni.

4) **Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal létrehozását javasoljuk, ha nem jön létre önálló Innovációs Minisztérium (A változat).** A B) és a C) változat esetében lényegében ez a jelenlegi Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal (NKFIH), amely a jelenlegi ITM felügyelete alatt működik, azonban hatáskörét javasoljuk bővíteni, azaz nem egyszerűen a gazdasági miniszter egy államtitkársága lenne. Az NKFIH jelenlegi feladatai megfelelőek, hatásköreit azonban kormányhivatalként javasoljuk meghatározni, feladatának ellátásául az Innovációs Alap (amely tartalmazza az innováció mellett a felfedező kutatás, azaz az alapkutatás forrásait is) szolgálhat. Az operatív feladatok, pályáztatás, kutatás-fejlesztési értékelés, K+F promóciós feladatok ellátására külön ügynökség létesüljön az NKFIH alatt.

Melléklet

Melléklet 1: K+F ráfordítás és annak összetétele 2010-2019 között

Melléklet 2: Németország innovációs rendszere

Tudományos Tanács

https://www.wissenschaftsrat.de/DE/Home/home_node.html

Németország kutatási és innovációs irányítási rendszere legfelsőbb szintjén áll a Tudományos Tanács, ami a szövetségi kormány és a szövetségi államok tanácsadó szervezete a tudomány, a kutatás és a felsőoktatási szektor tartalmával és strukturális fejlődésével kapcsolatos minden kérdésben.

Szövetségi Oktatási és Kutatási Minisztérium (BMBF)

<https://www.bmbf.de/>

Az oktatás, a tudomány és a kutatás támogatásának kormányzati felelőse a Szövetségi Oktatási és Kutatási Minisztérium.

A minisztérium feladatai közé tartozik

- a csúcstechnológiai stratégia kidolgozása,
- az innovációs politika alapkoncepciójának kidolgozása,
- a kutatás célszerűségének növelése nyilvános párbeszéd és a tudományos érvek révén.

A munka központi területei az innovációbarát keretfeltételek, a tudásalapú társadalom új perspektívái, a szövetségi kormány és a tartományok közötti együttműködés, az esélyegyenlőség és a statisztika.

A minisztérium a német tudományos rendszer fejlesztésével és népszerűsítésével foglalkozik, ideértve a felsőoktatási és nem egyetemi kutatási intézményeket, valamint a kutatási infrastruktúrák támogatását, valamint a tudomány általános feltételeinek javítását.

Szövetségi Gazdasági és Energiaügyi Minisztérium

<https://www.bmwi.de/Navigation/DE/Home/home.html>

A Szövetségi Gazdasági és Energiaügyi Minisztérium felelős a gazdaságfejlesztés részét képező innovációs politikáért. A Szövetségi Gazdasági és Energiaügyi Minisztérium célja, hogy elősegítse Németország innovációs kapacitását a befektetéseknek kedvező környezet megteremtésével és a piac igényeinek megfelelő finanszírozási programok biztosításával.

Ágazati minisztériumok

A németországi kutatás-fejlesztés egyes ágazati feladatainak irányításáért az ágazati minisztériumok felelősek (egészségügy, élelmiszer- és agárügy, közlekedés és digitális infrastruktúra, környezet- és természetvédelem, nukleáris energia).

A kutatás- és az innováció finanszírozása

A kutatás- és az innováció finanszírozása **ügynökségek** és a minisztériumok által kezdeményezett **programok** útján történik.

Német Kutatási Alapítvány (DFG)

<https://www.dfg.de/index.jsp>

Az ügynökségek között kiemelkedő szerepe van a **Német Kutatási Alapítványnak**, ami központi, önszabályozó támogatásokat odaítélő szerv Németországban. Célterülete alapvetően az alapkutatás.

Feladata pénzügyi támogatást nyújtani azoknak a kutatási projekteknek, amelyeket a tudományok és a humán tudományok minden ágában végeznek, de elsősorban egyetemeken és állami kutatóintézetekben. A DFG magánjogi szövetség, 96 tagszervezettel. Tagszervezetei között vannak kutatóegyetemek, nem egyetemi kutatóintézetek, például a Max Planck Társaság, a Fraunhofer Társaság, a Helmholtz Egyesület és a Leibniz Egyesület, a tudományos akadémiák, valamint számos tudományos egyesület.

Melléklet 3: Finnország innovációs rendszere

Kutatási és Innovációs Tanács

Finnországban a kutatási és innovációs irányítási rendszer legfelsőbb szintjén áll a Kutatási és Innovációs Tanács, amely a kormány tanácsadó testülete, elnöke a miniszterelnök. A Kutatási és Innovációs Tanács célja a kormány támogatása a hosszú távú kutatási és innovációs politika kidolgozásában és koordinálásában, a nemzeti és nemzetközi működési környezet változásainak nyomon követése, valamint a kutatással és az innovációval kapcsolatos kezdeményezések előterjesztése.

Gazdasági és Foglalkoztatási Minisztérium

A Gazdasági és Foglalkoztatási Minisztérium nagyon széles körű tevékenységi körrel rendelkezik, ideértve a foglalkoztatást, a munkaügyi kapcsolatokat, a munkakörnyezetet, az ipart, beleértve az energiát és az éghajlatot, az innovációt és a technológiát, a versenypolitikát, a fogyasztóvédelmi politikát, a regionális fejlesztést és a migránsok integrációját. Feladata a munkaerőpiacok, az áruk és a szolgáltatások szabályozásának megtervezése, a politikák kidolgozása és a költségvetés megtervezése.

A minisztérium alá tartozó fő ügynökségek:

- Business Finland, az innovációs feladatok ellátására,
- Finnvera, befektetés-finanszírozásra,
- Finn Ipari Befektetési Ügynökség, elősorban kockázati tőkefinanszírozásra,

- Team Finland, a vállalatok külpiacra segítésére, valamint
- az ELY központok, amelyek a regionális fejlesztésekért (beleértve az EU Strukturális Alapjainak menedzselését is) felelősek.

Ezek az ügynökségek a minisztériumtól függetlenül, nagyfokú szabadsággal működnek. A finanszírozást és egyéb eszközöket ügynökségi szinten tervezik, amelyek jól szolgálják a gazdaság és a társadalom adminisztratív keresztirányú stratégiai igényeit.

Az ügynökségek közül **innovációs feladatai a Business Finland**-nek vannak. Két korábbi ügynökség a TEKES és a Finpro egyesítésével létrehozott Business Finland egy K + F finanszírozó ügynökség, de felelős a műszaki K + F programok tervezéséért is. Együttműködik a Finn Akadémiával is.

Oktatási és Kulturális Minisztérium

Az Oktatási és Kulturális Minisztérium felelős az oktatásért, a tudományért, a kultúráért, a kormányzati vallási tevékenységekért, a sportért és az ifjúságért. Ezekre a területekre vonatkozóan tervez politikákat és tervezi a költségvetést. A **Finn Akadémia** a minisztérium égisze alatt működik. A finn iskolák regionális szintre vannak decentralizálva, csak a szabályozás a minisztérium feladata. A felsőoktatási intézmények szintén a minisztériumhoz tartoznak, de önállóak. A minisztériumnak itt csak irányító és forrást biztosító szerepe van.

Finn Akadémia

A **Finn Akadémia** (angolul Academy of Finland)¹⁰ az Oktatási és Kulturális Minisztérium felügyelete alatt működő **kormányzati ügynökség** az alap kutatás központi tervező és finanszírozó szerve.

---

¹⁰ Nem tévesztendő össze a Finn Tudományos Akadémiával (Finnish Academy of Science and Letters)